

Timo Salo

AVARTTI-OHJELMA LUOVIN OULUN YKSIKÖSSÄ

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogi

2017

Tekijä/Tekijät Timo Salo	Tutkinto Yhteisöpedagogi (AMK)	Aika Maaliskuu 2017
Opinnäytetyön nimi Avartti-ohjelma Luovin Oulun yksikössä		36 sivua 3 liitesivua
Toimeksiantaja Ammattiopisto Luovi, Oulun yksikkö		
Ohjaaja Katja Komonen		
Tiivistelmä <p>Tässä opinnäytetyössäni kerron Avartti-ohjelman (The International Award For Young People) toteuttamisesta Ammattiopisto Luovin Oulun yksikössä. Kuvaan ohjelman vuosi-kierron alkaen toiminnan suunnittelusta sekä syksyn markkinoinnista ja osallistujien kartoittamisesta aina kevään päätösretkeen johtaneista toiminnoista.</p> <p>Teoreettinen viitekehys opinnäytetyöhöni tulee seikkailukasvatuksesta ja elämyspedagogiikasta, ja näihin pohjautuen Kurt Hahnin kasvatuskäsityksistä.</p> <p>Tarve opinnäytetyöhön tulee Avartti-toiminnan kehittämisestä ammatillisen erityisoppilaitoksen arkeen sopivaksi. Avartti-toiminta Luovissa tukee nuorten itsenäistymistä ja sitoutumista erilaisiin toimintoihin sekä antaa heille työkaluja ratkaista itsenäisesti erilaisia eteen tulevia ongelmatilanteita.</p> <p>Opinnäytetyön ohessa on tuotettu Avartti-toiminnalle vuosikello ja tapaamisten viikkokalenteri, jotka on tarkoitus ottaa pysyvään käyttöön Luovin Oulun yksikössä ja mahdollisesti tulevaisuudessa myös muissa ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja Avartti-toimintaa järjestävissä oppilaitoksissa.</p>		
Asiasanat seikkailukasvatus, seikkailu, elämyspedagogiikka, ammattioppilaitos		

Author (authors)	Degree	Time
Timo Salo	Community educator	March 2017
Thesis Title		36 pages 3 pages of appendices
Commissioned by		
Vocational school Luovi, Oulu's unit		
Supervisor		
Katja Komonen		
Abstract		
<p>This thesis presents the implementation of The International Award For Young People–program (AVARTTI) at the Oulu unit of Luovi Vocational College. Luovi offers vocational special needs education for young people and adults.</p>		
<p>The thesis shows how Avartti has been arranged at the Oulu unit. It also presents what it needs that young people with special needs can be part of Avartti-action. In the thesis I present things related to planning, advertising and searching participants for the program.</p>		
<p>The theoretical framework comes from adventure education and experience pedagogy. The thesis is also based on the education vision of Kurt Hahn.</p>		
<p>The need for this thesis arises from the need for developing Avartti-program in our vocational school. The thesis gives some solutions for daily work with our students. Avartti-program is important for young people who do not have very good daily skills or skills to solve problems.</p>		
<p>Along with this thesis I created a detailed timetable and a school year calendar for Avartti-program. The timetable and the calendar are good tools for all vocational schools that implement Avartti-program.</p>		
Keywords		
documentation, model, thesis, report writing		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	KEHITTÄMISEN TAUSTA JA TARVE	7
3	KEHITTÄMISEN TEOREETTINEN PERUSTA.....	10
3.1	Avartti	10
3.1.1	Kansainvälinen organisaatio	11
3.1.2	Kansainvälinen jäsenyys	12
3.1.3	Avartti Suomessa	13
3.2	Avartin teoreettinen viitekehys ja Kurt Hahn	14
4	KEHITTÄMISPROSESSI.....	17
4.1	Kehittämisen tavoite	17
4.2	Toteutus.....	18
4.2.1	Toiminnan suunnittelu	18
4.2.2	Markkinointi	20
4.2.3	Yhteistyö muiden yksiköiden kanssa.....	22
4.3	Viikoittainen toiminta.....	24
4.3.1	Tapaamisten aiheet.....	24
4.3.2	Lukuvuoden ensimmäiset tapaamiset	24
4.3.3	Syksyn toiminta	26
4.3.4	Talven toiminta.....	28
4.3.5	Kevään toiminta	30
5	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	31
5.1	Tulosten koonti	31
5.2	Avartti työkaluna	31
5.3	Tapaamisten ajankohta	32
5.4	Apuvälineinä toiminnassa	33
5.5	Markkinointi	34
5.6	Tulevaisuudessa.....	34

LIITTEET

Liite 1. Avartti-vuosikello

Liite 2. Avartti-tapaamiset keväällä 2017

Liite 3. Avartti-juliste

1 JOHDANTO

Tarkoituksena on tehdä opinnäytetyö Avartti-toiminnasta Ammattiopisto Luovin Oulun yksikössä. Avartti-ryhmä kasataan alkusyksystä. Minä toimin ohjaajana ja Avartti-toimiston yhteyshenkilönä lukuvuoden läpi. Ohjaajana pyrin kehittämään toimintaa hyväksi malliksi muille Luovin Avartti-toimijoille, Avartti-säätiölle sekä muille erityisoppilaitoksille. Osana opinnäytetyön prosessia tuotetaan Avartti-toiminnalle vuosikello sekä viikko-ohjelman runko. Ohjelman vuosikierto kuvataan osana lukuvuoden toimintaa Luovin Oulun yksikössä.

Avartti on 14–24-vuotiaille nuorille tarkoitettu kansainvälinen harrastusohjelma. Maailmalla ohjelma tunnetaan nimellä ”The International Award for Young People”. Vuosittain ohjelmaan osallistuu yli miljoona nuorta yli 140 maassa. Ohjelma aloitettiin Iso-Britanniassa jo vuonna 1956. Avartti on opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä valtakunnallinen palvelu- ja kehittämiskeskus ja Avartti-ohjelman hallinnoinnista vastaa itsenäinen Avartti-säätiö. (Kauppila ym. 2016, 4.)

Ohjelmassa on mahdollista hyödyntää vanhoja harrastuksia tai aloittaa kokonaan uusia. Avartissa osallistuja kehittää ja testaa taitojaan sekä asettaa itselle tavoitteet ja kilpailee vain itsensä kanssa ja itseään vastaan. Toiminnan ohessa on myös mahdollista tavata muita nuoria niin Suomesta, kuin ulkomailta. Osallistuja voi myös tutustua useisiin erilaisiin kulttuureihin ohjelman kautta. Saavutettuaan itse asettamansa tavoitteet, osallistuja saa tunnustuksen toiminnastaan. Tunnustus on hienojen kokemusten lisäksi pronssinen, hopeinen tai kultainen merkki sekä Avartti-toimiston allekirjoittama todistus osallistumisesta Avartti-ohjelmaan. (Avartti-toimisto 2016.)

Ammattiopisto Luovi on valtakunnallisesti Suomessa toimiva ammatillinen erityisoppilaitos. Luovin koulutustarjontaan kuuluvat valmentava koulutus, ammatilliseen perustutkintoon johtava koulutus sekä ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus. Koulutuspalveluiden lisäksi Luovi tarjoaa myös ammatillisen erityisopetuksen asiantuntijapalveluita ja haluaa toiminnallaan lisätä opiskelijoiden yhdenvertaisia osallistumisen mahdollisuuksia sekä turvata alueellista tasavertaisuutta. Luovin suurin vahvuus on valtakunnallisuudessa, mutta taust-

talla ovat myös vahvat alueelliset ja paikalliset verkostot. Suomen suurimpana ammatillisen erityisopetuksen tarjoajana Luovi osallistuu myös ammatillisen erityisopetuksen kehittämiseen sekä erityisopetuksen aseman vahvistamiseen. Luovin yksi toimintamuoto on olla mukana useissa erilaisissa kansallisissa ja kansainvälisissä projekteissa. (Luovi 2016.)

2 KEHITTÄMISEN TAUSTA JA TARVE

Teen opinnäytetyöni ohjaajan ja vastuuhenkilön näkökulmasta. Toimin Luovin Oulun yksikössä vapaa-ajan ohjaajana ja olen vastuussa Oulun yksikössä toteutettavasta Avartti-toiminnasta. Yhteensä meitä ohjaajia on tällä hetkellä kolme, minun lisäksi erityisohjaaja ja asuntolavastaava. Lisäksi teemme tiivistä yhteistyötä Limingan ja Muhoksen Avartti-toimijoiden kanssa. Työnkuvaani kuuluu, että olen opiskelijoidemme kanssa päivittäin tekemisissä heidän koulupäiviensä ulkopuolella. Avarttiin jo osallistuneet nuoret hakevat minulta kuittauksen suoritukseensa sekä apua ja tukea toimintoihinsa. Heidän kanssaan myös viikoittain tarkastelen ohjelman edistymistä ja nuoren kehittymistä ohjelman mukana.

Avartti-ohjelmaa on toteutettu Ammattiopisto Luovin Liperin ja Alavuden yksiköissä jo vuosikymmenen ajan, mutta pohjoisissa yksiköissä (Oulu, Muhos, Liminka) toimintaa ei ole ollut, eikä sitä ilmeisesti ole katsottu tarpeelliseksi aikaisemmin. Vuonna 2013 ammattiopisto Luovin Oulun yksikön johtoryhmässä otettiin puheeksi, että osa henkilökunnasta voitaisiin mahdollisesti kouluttaa Avartti-ohjaajiksi. Koulutettavat ohjaajat valittiin silloisten esimiesten palaverissa, jossa oli puhuttu Avartti-toiminnan järjestämisestä ja käyttämisestä yhtenä työkaluna erityisnuorten kanssa toimiessa. Toiminta oli tuttua osasta Luovin yksiköistä ja sitä haluttiin toteutettavan myös Pohjois-Suomessa. Tuohon aikaan Luovin johtajana toimi Tarja Mänty, joka myös vaikutti tuohon aikaan Avartin neuvottelukunnassa ja näin ollen tiesi laajasti Avartti-toiminnasta ja sen hyödyistä.

Vuoden 2014 helmikuun lopussa Avartti-toimiston kouluttaja ja ohjelmajohtaja Jukka Ruotsalainen piti kahden päivän koulutustilaisuuden Luovin ohjaajille Muhoksen yksikön tiloissa. Tuolloin koulutuksen yhteydessä saatiin pohjosiin yksiköihin nimettyä Avartti-toiminnan vastuuhjaajat, joiden tehtäväksi tuli jär-

jestää Avartti-toimintaa yksiköissään. Minut nimettiin Oulun yksikön vastuuh-
jaajaksi. Lisäksi Oulun yksikköön koulutettiin tuolloin kolme muuta ohjaajaa.

Avartin katsottiin sopivan hyvin ammatillisen erityisoppilaitoksen vapaa-ajan
toimintaan ja siitä oli tarkoitus rakentaa pysyvä toimintamuoto opiskelijoiden
ulottuville. Avartti todettiin hyväksi toimintamuodoksi opiskelijoillemme, sillä
sen kautta opiskelija sitoutuu säännölliseen viikoittaiseen toimintaan.

Meillä on Avartti-toimintaan varattu erillinen huone Oulun yksikön asuntola
Oppimestarissa, vaikkakin pyrimme viemään kaiken toiminnan ulos sisätilois-
ta. Näin samalla opetamme nuorille pukeutumistaitoja ja pärjäämistä ulkosalla
vaihtuvissa sääoloissa. Oppimestarissa sijaitsevat myös opiskelijoidemme
vapaa-ajan tilat sekä harrastetilat. Oma toimistoni on vapaa-ajan tilojen yhtey-
dessä, joten lähityöympäristöni on asuntola Oppimestari, vaikkakin kaikki oh-
jaamani toiminta on tarkoitettu kaikille opiskelijoillemme.

Moni Avarttia suorittava opiskelijamme myös toteuttaa omia harrasteitaan
asuntolan eri tiloissa. Oppimestarista löytyy monenlaisia mahdollisuuksia eri
harrastuksille. Avarttiin osallistuvilla opiskelijoilla on mahdollisuus tulla juttele-
maan aiheesta päivittäin kanssani vapaa-ajan tiloihin tai toimistooni.

Avartissa voi hyödyntää tuttuja, jo olemassa olevia harrastuksia, tai aloittaa
aivan uusia. Ohjelmassa valitaan yksi harraste kolmessa eri toiminnossa: Va-
paaehtoistoiminta, Taito ja Liikunta. Näiden kolmen toiminnon lisäksi tehdään
osallistujien yhteinen elämyksellinen Retki. Omasta innostuksesta riippuen
Avartti on mahdollista aloittaa vain yhdellä harrastuksella tai tehdä vaikka
kaikkia neljää samanaikaisesti. Avarttia voi tehdä yksin, parin kanssa tai ryh-
mässä muiden kanssa. Retki ja kultatason Projekti toteutetaan kuitenkin aina
yhdessä toisten kanssa. Avartissa osallistuja kehittää ja kokeilee taitojaan se-
kä asettaa itse omat tavoitteensa ja kilpailee vain itsensä kanssa, vaikka to-
teuttaisikin ohjelmaa kaverin kanssa tai ryhmän jäsenenä. (Avartti-toimisto
2016.)

Vähintään tunnin verran viikossa toteutettava toiminta sitouttaa nuoren sään-
nölliseen harrastamiseen ja siinä tehtävien suoritusten seurantaan ja kirjaami-
seen. Seuranta toteutetaan merkinnöillä erilliseen Avartin tuottamaan Minun

Avartti Vihkoni -kirjaseen, johon opiskelija merkitsee tekemänsä suoritukset ja ohjaaja sitten kuittaa nimellään ja päivämäärällään suorituksen tehdyksi. Minun Avartti Vihkoni jaetaan ohjelmaan osallistuvalla nuorella heti toimintojen alkaessa. Vihkoon kirjataan nuoren tavoitteet harrastuksensa suhteen sekä keinot joilla hän tavoitteisiin pääsee.

Tarkoituksena opinnäytetyössäni on kuvata Avartti-toimintojen toteutuminen Oulun yksikössä vakituisena ja opiskelijoita sitouttavana työkaluna. Kuvaan opinnäytetyössäni Avartti-toiminnan vuosikierron syksystä keväeseen Oulun yksikössä. Kuvailen, miten toiminta aloitetaan - markkinointi, esittely, innostaminen - miten sen jatkuvuus saatiin toteutettua ja millaisia mahdollisia ongelmia kohtasimme toiminnan suhteen.

Kuvaan toiminnan käytännöllisyyttä erityisammattioppilaitoksen arjessa ja mahdollisia kompromisseja, joita erityistä tukea tarvitseville nuorille on järjestettävä ohjelman tiimoilta. Ohjelman onnistunut toteuttaminen vaatii hyvää yhteistyötä monen toimijan kesken ja ennen kaikkea nuoren ja ohjaajan sitoutumisen toimintaan. Pronssitason jo suorittaneiden opiskelijoidemme kokemukset toiminnasta ovat olleet äärimmäisen positiivisia, joten ohjelman tarpeellisuus ohjatussa vapaa-ajan toiminnassa on olemassa. Luovin esimerkin kautta myös muut ammatilliset erityisoppilaitokset voivat ottaa Avartin mukaan opiskelijoidensa vapaa-ajan toimintaan.

Kehittämisen kohteena on toimintojen joustavuus ja pysyvyys sekä mahdollistaminen mahdollisimman monelle opiskelijalle. Lukuvuoden aikaisessa toiminnan markkinoinnissa on kehitettävää ja mietittävää, että miten ja milloin sitä olisi parasta toteuttaa. Tarkoituksena on toteuttaa suunnitelmaa, joka laaditaan lukuvuoden alussa, ja seurata miten se toimii. Tarvittaessa toimintamuotoa päivitetään ja muutetaan tarpeita vastaavaksi. Markkinoinnin kautta toimintaan mukaan saadut opiskelijat pyritään sitouttamaan ohjelmaan erilaisilla toiminnallisilla tapaamisilla, joissa käydään läpi Avartin toimintoja sekä opiskelijoiden ehdottamia vapaaehtoistoimintoja. Toimintaan osallistuvan ryhmän kooksi pyritään saamaan vähintään viisi henkilöä, mutta isompikin ryhmä olisi mahdollista toimintaan sitouttaa. Lisäksi olisi tarkoitus kehittää viikoittaisia tapaamisia, jotta Avartti-toiminta saadaan sisällytettyä ohjaajien päivittäiseen työaikaan.

Avartti-toiminta pohjautuu elämykselliseen pedagogiikkaan. Tarkoitukseni on käyttää lähdeaineistona alan kirjallisuutta, mahdollisia tehtyjä graduja sekä artikkeleita toiminnasta. Lisäksi tulen tarvittaessa haastattelemaan Avartti-säätiön Suomen toimijoita, muita Avartti-ohjaajia ja Avartti-ohjelmassa mukana olleita nuoria.

3 KEHITTÄMISEN TEOREETTINEN PERUSTA

3.1 Avartti

Avartti ohjelma pohjautuu Kurt Hahnin käsityksiin kasvatuksesta. Hänen ja Edinburghin prinssi Philipin vuonna 1956 perustamaan ohjelmaan The Duke of Edinburgh's Award sisältyi ohjelma nimeltään The International Award for Young People.

The Duke of Edinburgh's Award oli aluksi suunnattu 15-18-vuotiaille pojille. Myöhemmin myös vuotta nuoremmat pääsivät ohjelmaan mukaan. Tavoitteena oli saada nuoret ottamaan vastuuta omasta elämästään, löytämään uusia kykyjä itsestään sekä toimimaan muiden ihmisten hyväksi. Ohjelmassa oli pelastuskoulutusta, vapaaehtoistyötä, tavoitteellisia harrastuksia, fyysisen kunnon kohentamista ja luonnossa retkeilyä. Ohjelma sisälsi kolme eri tasoa: pronssi-, hopea- ja kultatasot. Vuodesta 1958 myös tytöt pystyivät osallistumaan ohjelmaan, tosin sisältö oli hieman erilainen. Vuonna 1969 poikien ja tyttöjen ohjelmat yhdistettiin. (Kauppila 2007, 30.)

Ensin ohjelmaa toteutettiin vain Iso-Britannian kouluissa, mutta monipuolisuutensa vuoksi ohjelma oli myös helposti levitettävissä ympäri maailmaa. Vuosien 1956–1980 aikana ohjelmaan tehtiin useita muutoksia ja kohderyhmäksi valikoituivat 14–24-vuotiaat nuoret.

Vuonna 1988 perustettiin The Duke of Edinburgh's Award International Award Association (IAA) ja näin ohjelma pystyi vakiinnuttamaan asemansa kansainvälisenä toimijana. Ohjelman nimeksi tuli The International Award for Young People. Ohjelmassa on mukana jo yli 140 maata ja siihen osallistuu noin mil-

joona nuorta vuosittain. Kyseessä ei ole järjestö, vaan ohjelma, jota toteuttavat muun muassa nuorisojärjestöt, koulut ja monet nuorisotyökentän toimijat, kuten kunnat ja seurakunnat. (Kauppila 2007, 30.)

3.1.1 Kansainvälinen organisaatio

Päättäntävalta Avartti-ohjelmassa on kansainvälisellä foorumilla, joka kokoontuu kolmen vuoden välein. Jokainen osallistujamaa saa lähettää 2 edustajaansa foorumiin. Foorumissa käydään keskustelua ohjelman periaatteista, otetaan kantaa nuorisotyön globaaleihin ilmiöihin, vastataan ohjelman kehitymisestä ja laadusta sekä hyväksytään mahdolliset uudet jäsenet ohjelmaan. (Kauppila ym. 2016, 22.)

Kansainvälinen neuvosto kokoontuu kerran vuodessa ja ohjaa toimintaa foorumien välisenä aikana. Neuvosto koostuu neljän eri toiminta-alueen edustajista, nuorten edustajista sekä kansainvälisen johtokunnan jäsenistä. Ohjelman toiminta-alueet on jaoteltu seuraavasti: Pohjois-, Väli- ja Etelä-Amerikka, Afrikka, Aasia ja Tyynimeri sekä Eurooppa, Välimeri ja Arabivaltiot. Kultakin alueelta valitaan neuvostoon 3 edustajaa. Kansainvälinen toimisto toimeenpääsee foorumin ja neuvoston päätöksiä, sekä palvelee kansallisia toimijoita. (Kauppila 2007, 36.)

Jokaisella toiminta-alueella on oma aluejohtajansa ja johtokuntansa, joka koostuu luottamushenkilöistä ja alue-edustajista. Aluejohtajan vastuulle kuuluu ohjelman operatiivinen johtaminen ja hallinto sekä toimintaresurssien hankkiminen ja alueensa toimijoiden motivoiminen ja tukeminen.

Tällä hetkellä ohjelman suojelijana toimii Wessexin jaarli, Prinssi Edward. Prinssi Edward on Kuningatar Elisabethin ja Edinburghin herttuan Prinssi Philipin neljäs lapsi. Hän on käynyt koulua muun muassa Kurt Hahnin perustamassa Gordonstounissa sekä Cambridgen yliopistossa (Kauppila ym. 2016, 14).

3.1.2 Kansainvälinen jäsenyys

Avartti-toimintaa voi järjestää järjestöt, laitokset ja koulut, järjestöjen yhteistyöjärjestöt tai nuoriso-organisaatiot. Kansainvälinen toimisto myöntää toiminnan aloittavalle organisaatiolle Kansainvälisen toimijan luvan (National Award Operator Licence). Tämä vaihe on niin kutsuttu pilottivaihe, jonka aikana ohjelmaa testataan ja sovelletaan maan kulttuuriin ja yhteiskuntaan sopivaksi. Toimija levittää tietoa ohjelmasta muille nuoriso-organisaatioille sekä vastaa toiminnasta ja perustaa kansallista hallintomallia. (Kauppila ym. 2016, 24.)

Pilottivaiheen jälkeen kansainväliseen Avartti-ohjelmaan siirrytään kaksipor-taisesti. Kaksiportaisella (ehdollinen ja täysjäsenyys) prosessilla varmistetaan, että toimintaan liittyvät toimijat ovat sisäistäneet ohjelman periaatteet ja toi-mintafilosofian. (Kauppila ym. 2016, 24.)

Ehdollinen jäsenyys myönnetään kansainvälisen neuvoston toimesta, joka saa esityksen kansainväliseltä toimistolta. Ehdollinen jäsenyys voidaan myöntää vaikkapa valtakunnalliselle järjestölle tai valtion viranomaiselle. Jäsenyyden saamiseksi hakevan toimijan tulee sitoutua ohjelman kansainvälisiin periaat-teisiin. Hakijalla pitää olla toiminnasta vastaava hallitus sekä riittävät resurssit järjestää toimintaa. Myös ehdollisella jäsenellä on oikeus osallista kansainväli-seen päätöksentekoon.

Ehdollinen jäsen voi hakea täysjäsenyyttä kansainväliseltä foorumilta. Haun yhteydessä tulee osoittaa olevansa jäsenyysskriteerit täyttävä. Lisäksi pitää olla oikeustoimikelpoinen ja näyttää, että resurssit riittävät toiminnan ylläpitämi-seen ja kehittämiseen. Täysjäsenillä on oikeus toteuttaa ohjelmaa vapaammin kuin ehdollisilla jäsenillä. Toimiessa pitää kuitenkin muistaa ja noudattaa kan-sainvälisen ohjelman toimintafilosofiaa ja toimintaperiaatteita. (Kauppila ym. 2016, 25.)

Ohjelmaan osallistuvalle nuorelle kansainvälisyys näyttäytyy yhteisinä projek-teina, jolloin Suomesta voidaan lähteä vaikkapa rakentamaan kouluja Afrik-kaan, tai Hollannista voi tulla osallistujia kulta-tason vaellukselle Suomen lap-piin. Avarttia voi alkaa toteuttamaan Suomessa ja jatkaa tilanteen niin vaaties-sa jossakin toisessa maassa.

3.1.3 Avartti Suomessa

Avartin pilottiohjelma käynnistyi Suomessa 1999. Tuolloin Suomella oli itsenäisen toimijan lupa. Pilotin alkamista edelsi Saksan ja Suomen opetusministeriöiden nuorisotyöhön liittyvä suomalaisten opintovierailu Saksaan. Saksassa suomalaiset tutustuivat Das Internationale Jugendprogramm -ohjelmaan, joka on saksalaisten Avartti-ohjelma. Tämän reissun aikana tehtiin päätös pilottitoiminnan käynnistämisestä. (Kauppila ym. 2016, 15.)

Opetusministeriö asetti Avartti-komitean toteuttamaan toiminnan suunnittelua ja koordinoitua. Ohjelma aloitettiin Uusikaupungissa huhtikuussa 1999. Toiminnasta otti vastuun kaupungin nuorisoyksikkö. Samana vuonna Avartti aloitettiin myös Jyväskylässä ja Pielavedellä. (Kauppila ym. 2016, 15.)

Avartti-komitean tavoitteena oli tehdä ohjelmasta työmuoto, jonka avulla voitaisiin vahvistaa toimintaa 14-24 –vuotiaiden nuorten keskuudessa. Ikäryhmän nuoria on haasteellista saada sitoutumaan toimintaan, joten Avartti vastasi tähän kysyntään. Kokemusten perusteella ohjelmaa haluttiin levittää muuallekin Suomeen. (Kauppila ym. 2016, 15–16.)

Vuonna 2000 komitea kävi neuvotteluja kansainvälisen toimiston kanssa mahdollisesta ehdokasjäsenyydestä ja sen hakemisesta. Neuvottelut olivat onnistuneet ja saivat kansainvälisen toimiston vakuuttuneeksi siitä, että Suomessa asiaa hoidetaan hyvin ja kestävästi. Ehdokasjäsenyys myönnettiin 1.11.2000 kansainvälisen neuvoston kokouksessa Kap-kaupungissa. (Kauppila 2007, 70–71.)

Ehdokasjäsenyyden ajan vuosina toiminta levisi 25 uudelle paikkakunnalle. Erityisesti pienissä, alle 10 000 asukkaan kunnissa Avartti toimintamuotona saavutti suosiota. Itsenäisen toimijan luvan aikana osallistuvia nuoria oli 89 ja ehdokasjäsenyysvaiheen loppuessa nuoria oli toiminnassa jo 600. Etenkin vuosina 2001 ja 2002 toimintaan tuli laajalti osallistujia. Komitea anoi täysjäsenyyttä hyvillä perusteilla ja se myönnettiinkin 17.10.2003 ohjelman kansainvälisessä Foorumissa Barbadosella. (Kauppila 2007, 79.)

Päivittäistä Avartti-toimintaa nuorille järjestävät paikalliset toimijat, jotka saavat järjestää Avarttia parhaaksi katsomallaan tavalla, kuitenkin ohjelman periaatteita noudattaen. Paikallisten toimijoiden apuna on Avartti-toimisto, joka järjestää ohjaajien koulutusta, toimittaa materiaaleja, ohjaa ja neuvoo sekä tiedottaa kansainvälisistä mahdollisuuksista. Toimisto on myös linkki paikallisten toimijoiden ja Avartti-säätiön hallituksen välillä. (Avartti-toimisto 2016.)

Avartti-ohjelman hallinnosta ja taloudesta on vastuussa Avartti-säätiö. Säätiö vastaa ohjelman toteuttamisesta Suomessa kansainvälisten periaatteiden mukaisesti. Avartti-säätiön hallinnoimaa ohjelmaa tuetaan vuosittain veikkausvoittovaroista, joiden käytöstä päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Avartti-säätiön toiminnan valvonnasta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö, patentti- ja rekisterihallitus sekä verottaja. (Avartti-toimisto 2016.)

3.2 Avartin teoreettinen viitekehys ja Kurt Hahn

Avartin viitekehyksestä puhuttaessa mainitaan seikkailukasvatuksen lisäksi aina Kurt Hahn ja elämyspedagogiikka. Hahn oli yksi merkittävimmistä elämyspedagogiikan kehittäjistä. Hahnilaista elämyspedagogiikkaa leimaa aito humanismi, sillä vaikka ihmisille asetetaan vaatimuksia, mitoitetaan ne kuitenkin osallistujien kapasiteetin mukaan. Vaikeuksia ei erikseen tuoteta ihmisen karaistumisen vuoksi, eikä myöskään rankaisemisen vuoksi. Tärkeintä on, että ihmiset huomaavat selviävänsä sellaisista tilanteista ja tehtävistä, joista eivät ennen olisi selvinneet. (Telemäki & Bowles 2001.)

Kurt Hahn (1886-1974) opiskeli filosofiaa, kielitiedettä, psykologiaa, kasvatustieteitä ja kansantaloutta Saksassa ja Iso-Britanniassa. Hän tuli arvostetuksi Saksassa hyvän englannin kielen taitonsa sekä brittiläisen kulttuurin ja politiikan asiantuntijuutensa vuoksi. Näillä avuilla hän sai luottotehtäviä niin ulkoasiainministeriössä kuin Saksan armeijan ylemmässä johdossakin. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen Kurt Hahnista tuli pedagoginen vaikuttaja, kun prinssi Max von Baden pyysi hänet vuonna 1920 perustamansa Salem-koulun johtajaksi. (Kauppila ym. 2016, 10.)

Kurt Hahn oli opettaja ja kasvatuksellinen vaikuttaja, jonka ajattelussa on vaikutteita esimerkiksi Platonilta, Sokrateelta ja Goethelta. Platonin Tasavalta-

teos vaikutti Hahnin kasvatustilfilosofiaan – yhteiskunnan tehtävänä on varmistaa kansalaiselle mahdollisuus löytää vahvuutensa. Hän oli humanisti, joka korosti lähimmäisen auttamista ja palvelua. Tarkoituksena oli auttaa murrosikäistä nuorta löytämään omat vahvuutensa ja heikkoutensa, ja oppia elämään niiden kanssa. Hahnin kasvatustilnäkemykseen liittyi ajatus terveestä sielusta terveessä ruumiissa. Hänen lähtökohtansa oli varjella nuoria huonolta fyysiseltä ja psyykkiseltä kunnolta, aloitekyvyttömyydeltä, vastuuttomuudelta sekä itsekurin ja pitkäjänteisyyden puutteelta. (Outward Pound Finland ry 2016.)

Vuonna 1933 Hahn perusti brittiläisen Salem-koulun Gordonstounin linnaan Skotlantiin. Koulun siirrettyä vuonna 1941 Aberdoveyyn Walesin rannikolle siitä tuli ensimmäinen Outward Bound Sea School. Toisen maailmansodan jälkeen Hahn perusti kouluverkon ympäri maailmaa. Outward Bound -koulut levittäytyivät Iso-Britanniaan, Kreikkaan, Länsi-Saksaan ja Yhdysvaltoihin ja siitä tuli iso kansainvälinen liike. Hahn on perustanut myös United World Collegien vuonna 1962, joka myös levittäytyi maailmanlaajuisesti. Näiden lisäksi myös International baccalaureate (IB) -lukiot noudattavat Kurt Hahnin kasvatustiljattelua. (Kauppila ym. 2016, 10–11)

Hahnilaisen elämyspedagogiikan elementit yhdistyivät suoritusmerkkijärjestelmillä, joita Hahn kehitti kansainvälisten koulujen lisäksi. Suoritusmerkkijärjestelmistä tunnetuimpia olivat Moray Badge (1934) ja Country Badge (1941), jotka olivat pohjana Hahnin ideoimaan The Duke of Edinburgh's Award -ohjelmaan. Aluksi kyseistä ohjelmaa ryhdyttiin toteuttamaan vuonna 1956 Skotlannissa. Suomessa se tunnetaan nimeltä Avartti. (Kauppila ym. 2016, 11.)

Hahn arvosteli voimakkaasti aikakautensa yhteiskuntaa ja politiikkaa. Hän näki yhteiskunnan koneistona, joka tuotti hyvinvoinnin lisäksi sivutuotteena köyhyyttä, rikollisuutta ja syrjäytymistä. Hahn uskoi, että yhteiskuntaa ja sen epäkohtia voitiin muuttaa kasvatuksen avulla. Hänen mielestään kasvatukseen kuuluivat voimakkaat tunne-elämykset. Hän toivotti tervetulleeksi pelon, hämmennyksen ja ilon tunteet toiminnassa. Hahn puhui paljon yksilön vapaudesta, mutta ohjasi kasvatuksellaan yksilöitä yhteisölliseen toimintaan, jolloin nuoret näkivät myös sosiaalisten suhteiden tärkeyden elämässään. (Kauppila ym. 2016, 12.)

Kurt Hahn kehitti kasvatustieteen pohjaksi elämyspedagogiikan, jossa korostuivat yhteisöllisyys, toiminta, itsensä löytäminen sekä emotionaalisuus. Elämyspedagogiikan ideana on auttaa kasvatettavaa huomaamaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa sekä tarpeellisuutensa. (Kauppila ym. 2016, 12.)

Hahnille elämyspedagogiikka oli kasvatustieteen menetelmä, joka mahdollistaa kasvatuksen kohteen elämykselliset kokemukset ja auttaa näin kasvattajaa pääsemään tavoitteisiinsa. Tarkoituksena kasvattajalla on saada kasvatettua yhteiskuntaan jäsen, joka osaa arvostaa kanssaihmiään sekä ottaa vastuun itsestään ja muista ihmisistä. (Kauppila ym. 2016, 12.)

Hahnilaiseen elämyspedagogiikkaan kuuluu neljä osa-aluetta: fyysinen harjoitus, projekti, retki ja pelastuskoulutus. Toimintojen ja harjoitusten tavoitteena on kohottaa osallistujien fyysistä kuntoa sekä antaa kokemuksia osallistumisesta pitkäjänteiseen toimintaan ja yhteisiin tavoitteisiin. Fyysisen harjoituksen tarkoituksena on kohottaa osallistujan fyysistä kuntoa ja kestävyyttä. Projekti antaa nuorelle mahdollisuuden käyttää mielikuvitustaan, tehdä käsillään sekä oppia organisoimaan kokonaisuuksia. Retken tehtävänä on opettaa omaaloitteisuutta, päätöksentekokykyä ja itsensä voittamista. Pelastuskoulutuksessa opitaan arvioimaan riskejä sekä ottamaan vastuuta toisista ihmisistä. (Outward Bound Finland ry 2016.)

Hahnin mielestä nuoren itsetuntoa vahvistavat onnistuneet tehtävät, jotka saattavat vaatia nuorelta ylivoimaisia ponnisteluja ja itsensä ylittämistä. Tehtävissä on mahdollista joutua kokemaan epäonnistumisia ja pettymyksiä, mutta myös nämä kasvattavat nuorta ja saavat osallistujan pohtimaan omaa toimintaansa tilanteessa, joka johti pettymykseen. Hänen tarkoituksenaan oli kasvattaa yhteiskuntaan ihmisiä, jotka ottavat vastuuta tekemistensä lisäksi myös muista ihmisistä. Ideana ei ollut niinkään yhteiskuntaan sopeutuminen, vaan uskallus puuttua yhteiskunnan epäkohtiin. (Kauppila ym. 2016, 12; Outward Bound Finland ry 2016)

4 KEHITTÄMISPROSESSI

4.1 Kehittämisen tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Avartti-ohjelman toteuttamista Luovin Oulun yksikössä. Kehitän ohjelman toteuttamistapaa toimivampaan suuntaan. Edellisvuosina toiminta on ollut hajanaista ja enimmäkseen suunnittelematonta. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tuoda Avartti mahdolliseksi kaikille opiskelijoille Oulun yksikössä - tällä hetkellä Avartti-toiminnassa mukana olevat opiskelijat ovat pääsääntöisesti asuntolassa asuvia opiskelijoita – ja tuoda toimintaan selkeät toimintamuodot. Opinnäytetyö voi ohjata ja helpottaa Avartti-ohjaajien toimintaa tulevina vuosina ryhmätoimintaa käynnistettäessä ja ohjatessa.

Ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja varsinkin niiden asuntoloissa opiskelijoiden arki poikkeaa hieman muiden ammattikoulujen ja ammattiopistojen arjesta. Meillä ohjaushenkilöstöä on huomattavasti enemmän, sillä suurin osa opiskelijoista on erityistä tukea tarvitsevia nuoria. Avartti-toiminta vastaa hienosti kysyntään elämyksellisestä toiminnasta sekä nuoria sitouttavasta toiminnasta. Retki-osion viikoittaiset taitojen opettelutunnit ja kevätlukukaudella maastoon tehtävät harjoitusretki ja varsinainen retki ovat opiskelijoille ainutlaatuisia tilaisuuksia päästä yöpymään ohjatusti eräolosuhteissa.

Retkien suunnittelu ja toteutus on opiskelijoiden ja ohjaajien yhteistyötä, mutta ohjaajien mietittäväksi jää isoja asioita esimerkiksi opiskelijoiden lääkityksistä, perussairauksista, allergioista, sosiaalisista tilanteista ja monesta muusta. Kaikki nämä vaativat tuntien työn ja tarkan tiedon opiskelijoiden kunnosta ja mahdollisuudesta pystyä toteuttamaan yön yli kestävä retki maastossa. Kaiken tämän lisäksi pitää selvittää huoltajien luvat, vakuutusyhtiön toiveet ja mahdolliset hätätilanteet.

Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus kertoa toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät asiat, jotta tulevaisuudessa niin Luovin, kuin muidenkin ammatillisten erityisoppilaitosten ohjaajat pystyvät toteuttamaan Avartti-ohjelmaa turvallisesti ja hyväksi havaituin keinoin. Lisäksi käydään läpi Avartin toteuttamista vuosikellon mukaisesti Luovin Oulun yksikössä.

Ohjelman tavoitteellisuus huomioidaan myös opetuksessa ja opettajat tukevat opiskelijoidensa Avarttiin osallistumista. Ryhmän toiminnan kautta nuoret saavat kokemuksia asioista, joita eivät välttämättä ole päässeet aikaisemmin kokemaan. Kiinnostus Avartti-toimintaan voi herätä myös muilla opiskelijoilla heidän kertomustensa pohjalta.

4.2 Toteutus

Toimintaan kootaan Avartti-ryhmä, johon pyrin saamaan mukaan kaikki asiasta kiinnostuneet opiskelijat. Ryhmän koonti aloitetaan markkinoinnilla syyslukukauden alussa, jolloin käymme muiden Avartti-ohjaajien kanssa esittäytymässä ryhmille. Lisäksi perehdytämme ryhmien ohjaajia Avartti-toimintaan, jotta he voivat ohjata opiskelijoitaan toimintaan mukaan ja ottamaan yhteyttä meihin koulutettuihin Avartti-ohjaajiin.

Kun asiasta kiinnostuneet opiskelijat on saatu kartoitettua, järjestetään yhteinen tapaaminen jossa perehdytään tarkemmin toimintaan. Kun ryhmä tapaamisen jälkeen saadaan kasattua, sovitaan opiskelijoiden kanssa tehtävät ja tavoitteet Avartti-toimintaa varten.

Tarkoitus on saada pidettyä ryhmälle yksi yhteinen tunti viikossa kouluajan ulkopuolella. Tämän tunnin aikana käymme läpi Avartti-ohjelman toteutumista sekä harjoittelemme tarvittavia taitoja keväällä tehtävää Retkeä varten.

Arviointi tapahtuu keväällä nuorten osallisuuden perusteella. Avartti-ohjelmassa on selkeät tasot, jotka osallistuvan nuoren tulee suorittaa ennen kuin pääsee etenemään seuraavalle tasolle. Näiden tasojen suorittamiseen pohjautuu myös Luovin opintosuoritusten merkintä. Ryhmän toimintaa ja Avartti-ohjelman toteutumista arvioidaan viikoittaisen tapaamisen sekä ohjaajien yhteisten palaverien kautta

4.2.1 Toiminnan suunnittelu

Lukuvuoden alettua elokuussa 2016 kokoonnuimme Avartti-ohjaajien kesken heti toisella viikolla ja mietimme, miten toiminnan aloittaisimme. Palaverissa

kävimme läpi viime vuoden toimintaa ja sitä, mitä mahdollisesti tälle lukuvuodelle voisi parantaa. Meitä on vain kolme ohjaajaa kymmenien sijasta, joten keskustelu aiheesta ei ole pelkkää sanahelinää, vaan asioita voidaan käydä läpi konkreettisesti ja yksityiskohtaisesti. Tosin kyllä toiveenamme oli, että saisimme tuolloin joukkoomme vielä neljännen ohjaajan, jotta voisimme jakaa tapaamiskerrat pareittain.

Edellisenä lukuvuotena pidimme syksyllä yhden päivän markkinointitempauksen, jossa kokosimme Avartin retkivarusteita oppilaitoksemme kahvilaan ja pidimme siellä yleistä info-tilaisuutta toisen ohjaajan ja Jukka Ruotsalaisen kanssa. Tuolloinkin asia herätti kiinnostusta, mutta tapahtuman jälkeisen yhteydenotot opiskelijoiden tahoilta jäivät vähäisiksi, joten tulevalle syksylle mietimme markkinoinnin uusiksi ja kehitämme sitä monipuolisemmaksi. Markkinoinnin lisäksi mietimme, että miten nuoret saadaan sitoutumaan toimintaan viikoittain. Tässä asiassa ohjaajien tulee itse olla aktiivisempia myös tapaamisten ulkopuolella ja motivoida nuoria toteuttamaan ohjelmaa. Kannustaminen ja kehuminen etenemisessä auttavat ja motivoivat nuorta jatkamaan toimintaa. Lisäksi järjestämme keväällä taas Luovilaisten Avartti-leirin, joka on ”palkintomatka” ohjelmassa mukana pysyneille nuorille.

Halusin tehdä koonnin kaikesta, mitä Avartti-ohjelman toteuttaminen vaatii vuositasolla, joten aloin miettimään erilaisia vaihtoehtoja sille, kuinka saisimme ohjaajille työkalun ajan tasalla pysymiseksi. Edellisenä vuonna ohjelmaa toteuttaessamme meillä ei ollut mitään selkeää suunnitelmaa siitä, miten ja missä järjestyksessä asiat voisivat tapahtua. Teimme kyllä jonkinlaisen ohjelman viikoittaisille tapaamisille, mutta ”iso kuva” jäi epäselväksi. Ajatuksia pyöriteltäessäni päätin tehdä ohjelmaa toteuttaville ohjaajille Avartin vuosikellon (liite 1), jossa kuvataan yleisellä tasolla Avartti-toimintaa lukuvuoden kierron mukaan. Vuosikelloon ei tulisi mitään yksittäisiä päiviä, vaan siitä voisi seurata ohjelman etenemistä kuukausitasolla.

Vuosikello koettiin toimivaksi sillä tasolla, mihin se on tarkoitettukin, mutta syksyn myötä ilmeni, että keväälle olisi hyvä olla myös tarkempi ohjelma tapaamisia varten. Tästä keskusteltiin ohjaajien kesken, sillä työvuorot ja henkilökohtaiset menot olisi mahdollista suunnitella paremmin, mikäli meillä olisi selkeä ohjelma siitä, kenen milloinkin pitäisi olla paikalla. Lupasin työstää ke-

vätlukukaudelle tällaisen ohjelman (liite 2) ehdotelman, jonka sitten hyväksyitin muilla ohjaajilla.

Syksyn tapaamisten ohjelma meillä toteutui pitkälti Avartti-vihossa olevien aiheiden kautta, emmekä tehneet erillistä kirjallista ohjelmaa. Sovimme vain ohjaajien kesken pari päivää ennen tapaamista, mitä milloinkin teemme. Tämmäkin systeemi kyllä toimii, ellei tule yllättäviä poisjääntejä, jolloin tapaamisen aihe menee mahdollisesti täysin uusiksi. Esimerkiksi avotulen tekemisen harjoittelussa on välttämätöntä olla paikalla vähintään kaksi ohjaajaa, jotta toiminta voidaan toteuttaa turvallisesti.

Kevään ohjelmaa tehdessäni painopisteet tapaamisissa olivat Retki-toiminnon määrätyt valmistautumiset, osa uusintana syksyltä kertauksen vuoksi sekä ryhmäytymisen harjoittelu tulevia Retkiä varten. Tapaamisten vetovastuu jaettiin siten, että paikalla tapaamisessa olisi aina kaksi ohjaajaa. Pyysin muilta ohjaajilta päivämäärät, milloin he eivät varmasti pääsisi paikalle ja sovittelin omat paikallaoloni heidän kalentereihinsa. Näin saimme kaikille tapaamiskerroille vähintään kaksi ohjaajaa paikalle ja toiminnalle tärkeän viikoittaisen jatkuvuuden toteutumaan.

4.2.2 Markkinointi

Edellisvuoden markkinointitempauksesta oppineena ymmärsimme, että kannattaa tehdä mainontaa pidemmällä ajanjaksolla, kuin yksittäisenä päivänä. Pelkät julisteet seinillä eivät myöskään riitä herättämään tarvittavaa mielenkiintoa opiskelijoiden keskuudessa. Meillä oli useita julisteita seinillä ympäri oppilaitostamme, mutta ”seinämarkkinoinnista” huolimatta porukka ei tuntunut tietävän, mitä Avartti on.

Elokuun puolessa välissä teimme ensimmäisen mainoksen (liite 3), joka leviettiin sähköpostilla kaikkiin ryhmiin sekä laitettiin ilmoitustauluille näkyviin. Sähköpostin liitteeksi kirjoitin viestin opettajille ja ryhmänohjaajille, että kaikki tulostaisivat mainoksen luokkansa seinälle, ja mikäli joku opiskelijoista osoittaa aiheeseen kiinnostusta, niin ohjaaja tai opiskelija voisi ottaa yhteyttä meihin Avartti-ohjaajiin. Lisäksi sähköpostiviestissä ilmoitin, että olemme valmiita tulemaan esittelemään Avartti-toimintaa heidän ryhmäänsä, tai voisimme pitää

toiminnan esittelyitä asuntolamme vapaa-ajan tiloissa. Tämä osoittautuikin hyväksi asiaksi, sillä useat ryhmät pyysivät meitä ohjaajia tulemaan vierailulle luokkaansa ja osa ryhmistä tuli päivävierailulle asuntolaan, jossa joku meistä ohjaajista perehdytti heitä Avartti-toimintaan.

Luokkavierailuilla kävimme vuorotellen joko yksin tai työparina toisen Avartti-ohjaajan kanssa. Materiaalina meillä oli mukana edellisen kevään Luovin Avartti-leiriltä videokooste, jonka eräs opiskelijamme on tehnyt osana Avartin vapaaehtoistyö-toimintaan. Näytimme videon ja pyysimme opiskelijoita kertomaan, mitä mielikuvia videosta tuli. Näin saimme aikaan hyvää keskustelua siitä, mitä Avartti tarjoaa nuorten vapaa-aikaan. Korostimme ohjelman vapaata suoritustapaa ja mukavaa yhdessäoloa toisten osallistujien kanssa.

Näissä keskusteluissa monesti nousi aiheeksi se, kuinka opiskelijat haluavat viettää vapaa-aikansa tietokoneella, tai sitten vastaavasti heillä oli jo niin paljon tekemistä, etteivät ehtisi aloittaa taas uutta harrastusta. Nämä keskustelunaiheet olivat hyvä tapa osoittaa ja näyttää, että kenenkään ei välttämättä tarvitse aloittaa uutta harrastusta, vaan myös ne jo toteutettavat harrastukset voidaan ottaa Avarttiin mukaan: sovitaan vain, mistä harrastuksesta aletaan keräämään merkintöjä ohjelman suorittamisesta.

Ohjelmassa voi hyödyntää vanhoja harrastuksia tai aloittaa uusia. Avartissa osallistuja kehittää ja testaa taitojaan sekä asettaa itse tavoitteensa ja kilpailee vain itsensä kanssa. (Avartti-toimisto 2016.)

Luokissa tehtyjen esittelyiden kautta saimme muutamia asiasta kiinnostuneita nuoria ilmoittautumaan mukaan toimintaan. Sovimme heidän kanssaan, että ensimmäinen tapaaminen pidetään 21.9.2016, kunhan kaikki lukuvuoden alkuun kuuluvat HOJKS-neuvottelut yms. olisi saatu kaikkien osalta hoidettua. Myös Avartti-toiminnasta kiinnostuneiden opiskelijoiden HOJKS-palavereissa käytiin läpi asiaa ja kiinnostus kirjattiin suunnitelmaan ohjattuna vapaa-ajan toimintana. Näissä HOJKS-palavereissa asiasta meni tietoa myös opiskelijan kotiväelle, jotka sitten halutessaan saivat tarkennuksia toiminnasta. Pääsääntöisesti Avartti nähtiin opiskelijoiden kannalta hyvänä ja kehittäväenä toimintana, johon toivottiin opiskelijan sitoutuvan.

Informoimme Avartti-toiminnasta myös koulumme psykologia ja opintoneuvojia, ja he olivat sitä mieltä, että se sopii loistavasti opiskelijoidemme vapaa-ajan toimintaan. Näin he sitten puhuivat Avartista yksilötapaamisissaan ja ohjasivat mahdollisesti kiinnostuneen nuoren meidän Avartti-ohjaajien puheille. He mainostivat Avarttia myös omissa ryhmälle esittäytymisissään. Näin saimme kattavasti Avartista kerrottua usean eri tahojen voimin.

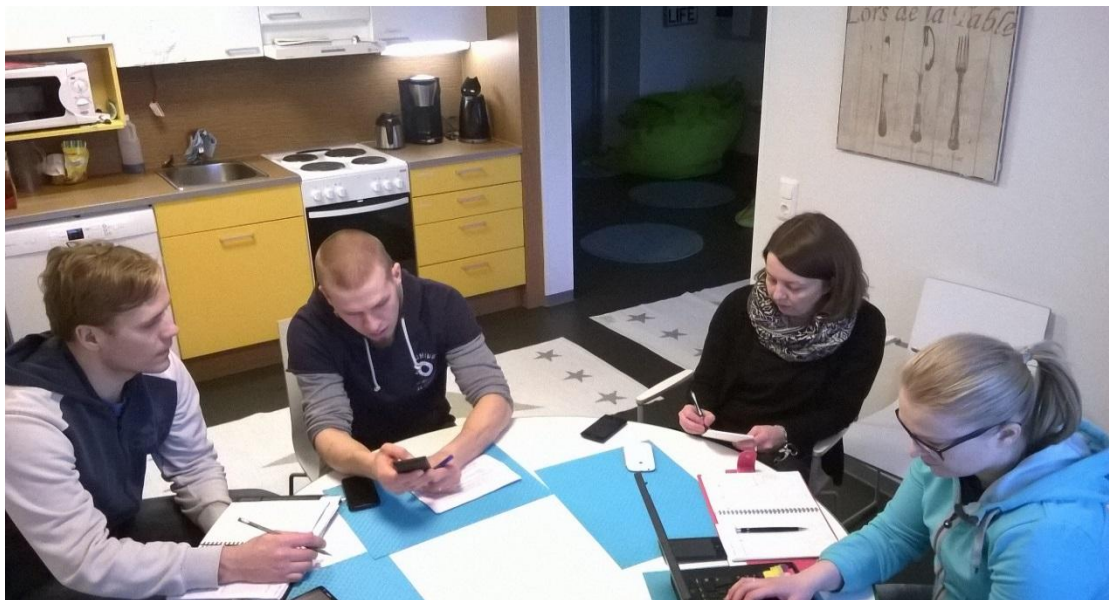
Syyskuun alussa lähetin tekstiviestin kaikille edellisenä lukuvuonna Avarttiin osallistuneille nuorille ja kyselin heidän mielenkiintoaan jatkaa toiminnassa. Kolme edellisen vuoden avarttilaista oli valmistunut ja kaksi heistä oli muuttanut takaisin kotipaikkakunnilleen. Yksi valmistuneista kuitenkin kysyi, voisiko hän osallistua edelleen toimintaan. Otimme entisen opiskelijamme mieluusti mukaan toimintaan, sillä Avartti-ohjelman ideana on, että kuka tahansa 14-24-vuotias nuori voi osallistua toimintaan ottamalla yhteyttä paikalliseen ohjaajaan. Näin ollen meillä ei ollut edes perusteita – eikä halua – kieltäytyä myös koulun ulkopuolelta tuleviin nuoriin.

Lisäksi kahdella opiskelijoistamme oli pronssitason suorittaminen kesken ja he ilmoittivat halukkuutensa jatkaa Avartissa. Näin meillä oli valmiiksi kolme opiskelijaa, joiden lisäksi ensimmäiseen tapaamiseen ilmestyi kuusi uutta opiskelijaa. Kaikki opiskelijat, jotka toimintaan lähtisivät mukaan, ovat omin jaloin liikkuvia, eikä kenelläkään ole rajoituksia näkökyvyn, puheen tuottamisen tai kuulemisen kanssa. Mikäli joku osallistujista olisi pyörätuolissa, mietittäisiin Retkiosion toiminnot siten, että opiskelija pystyisi mahdollisimman kattavasti niihin osallistumaan. Näkö- ja kuulorajoitteisilla opiskelijoilla on monesti mahdollisuus vapaa-ajallaan tulkkiin ja/tai henkilökohtaiseen vapaa-ajan ohjaajaan. Lisäksi koulumme henkilökunnassa on muutama viittomakielen hallitseva ohjaaja, joiden kanssa voisimme tarvittaessa sopia tulkkausavusta Avartti-toiminnan yhteydessä.

4.2.3 Yhteistyö muiden yksiköiden kanssa

Ennen oman yksikkömme Avartti-toiminnan aloittamista sovimme myös yksiköiden välisen palaverin pidettäväksi Muhoksen yksikössä. Kokoonnuimme Muhokselle 16.9.2016 Limingan, Muhoksen ja Oulun Avartti-ohjaajien kesken (kuva 1). Palaverissa käsitelimme ohjaajaresursseja, jotka ovat melko vähäi-

set Limingassa ja Oulussa. Muhoksella useimmat asuntolan ohjaajat on koulutettu Avartti-ohjaajiksi, joten hämmästyttäen herätti, että miksei myös Oulussa näin voitaisi tehdä. Avartti-toiminta kuitenkin toteutetaan kouluajan ulkopuolella, joten olisi luonnollista, että asuntolan ohjaajat vetävät toimintaa omien työvuorojensa mukaan.

Kuva 1. Tapaaminen Oulun, Muhoksen ja Limingan Avartti-vastaavien kesken

Edellisenä vuonna järjestimme useita yksiköiden yhteisiä tapaamisia, jotka koimme hyviksi ja yhteisöllisiksi tapahtumiksi. Palaverissa päätimme jatkaa tätä hyväksi havaittua käytäntöä siten, että kunhan kaikissa yksiköissä on saatu ryhmä kasattua, kokoonnumme uudestaan ja sovimme tapaamiskerrat kalenterin kanssa.

Lyhyiden etäisyyksien vuoksi on luonnollista ja toimivaa, että teemme asioita vapaa-ajalla yhdessä. Näin myös nuoret saavat kavereita ja tuttavuuksia oman yksikön ulkopuolelta. Näissä yhteisissä tapaamisissa olemme yleensä lähteneet luontoon harrastamaan erilaisia ryhmäytymisleikkejä ja -pelejä, tai opiskeltu erätaitoja metsäympäristössä.

Palaverissa päällimmäisenä aiheena oli Avartin tunnustustenjakotilaisuus, joka järjestetään alkuvuodesta 2017 Helsingissä. Luovin taloustilanteesta johtuen, meille on kuitenkin kerrottu, että on käytännössä mahdotonta lähteä kuljettamaan opiskelijoita Helsinkiin. Sovimmekin, että minä selvitän Avartti-toimistosta, että olisiko mahdollista järjestää tunnustustenjakotilaisuus Luovin pohjoisten yksiköiden opiskelijoille täällä Oulussa. Suunnittelimme valmiiksi,

mitä tarvitsisimme ja mitä voisimme tarjota juhlassa, joten minulla oli mahdollisuus tarjota valmis paketti toimiston väelle hyväksyttäväksi. Samoin myös ilmoitimme valmiiksi räätälöitynä ja selvitettyinä asian esimiehillemme.

Kävimme asiasta puhelinkeskustelun Avartin ohjelmajohtaja Jukka Ruotsalaisen kanssa ja sovimme, että voimme pitää tilaisuuden Oulussa. Meidän ystävämme siihen osallistuisi 2 nuorta, Muhokselta 8 nuorta ja Limingasta 1 nuori.

4.3 Viikoittainen toiminta

4.3.1 Tapaamisten aiheet

Syksyllä ohjelman alettua päätimme toteuttaa viikoittaisissa tapaamisissamme Minun Avartti Vihkoni Retki-osion aiheita. Näissä tapaamisissa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi erilaisia retkeilyyn ja seikkailemiseen vaadittavia ja tarvittavia taitoja. Vihko antaa tapaamisille sopivia aiheita, joita voidaan toteuttaa soveltuvasti niin sisätiloissa, kuin maastossakin. Opiskelijat voivat osallistua yhdessä suunnitteluun siten, että aina tapaamiskerran päätteeksi yhdessä mietitään, mitä seuraavalla kerralla voitaisiin tehdä. Tapaamisten aiheet löytyvät suoraan Avartti-vihkosta.

Keväälle tehty tarkempi ohjelma perustuu Avartti-vihon aiheisiin, mutta siihen on lisätty mielestämme tärkeitä aiheita yleisten otsikoiden alle. Esimerkiksi suunnistukseen on lisätty luonnossa selviämisen kannalta tärkeitä taitoja pelkän kartan ja GPS:n opiskelun lisäksi.

4.3.2 Lukuvuoden ensimmäiset tapaamiset

Kokoonnuimme ryhmämme kanssa ensimmäisen kerran keskiviikkona 21.9.2016. Paikalle ilmestyi kolme opiskelijaa. Tapaamiseen ilmoittautuneita oli 8 opiskelijaa, joista vain yksi oli lähettänyt viestin, ettei pääse paikalle. Pitäisi selvittää, miksi muut ilmoittautuneet eivät tulleet tapaamiseen. Kävimme kolmen opiskelijan kanssa läpi tulevaa lukuvuotta Avartin näkökulmasta, jolloin yksi heistä ilmoitti, ettei voikaan osallistua toimintaan. Syyksi hän kertoi alkavan autokoulun, eikä halunnut mitään ylimääräistä stressin aiheita sen

ohelle. Puhuimme asiasta yhdessä ja me ohjaajat yritimme kannustaa aloittamaan ohjelma, mutta opiskelija piti päänsä. Sovimme kuitenkin, että hän ottaa yhteyttä kun autokoulu on ohi.

Tapaamisen jälkeen puhuimme ohjaajien kesken, että suurin syy poisjäänteihin oli varmastikin se, että aikaa oli kulunut jo paljon esittelyistä, emmekä olleet huomanneet laittaa kukaan tekstiviestiä tapaamisesta. Sovimme, että minä laitan tiistaisin kaikille tekstiviestin, jossa muistutan seuraavan päivän tapaamisesta. Myöhemmin, kun ryhmä on vakiintunut, perustamme oman WhatsApp-ryhmän.

Seuraavan viikon tiistaina laitoimme tekstiviestin, jolloin toiselle tapaamiskerralle ilmestyikin jo 6 nuorta. Heidän kanssaan tutustuimme toisiimme ja miettimme yhdessä, mikä olisi paras päivä kokoontua. Opiskelijoiden mielestä keskiviikko olisi hyvä päivä kokoontua, sillä silloin ei olisi juurikaan muuta järjestettyä ohjelmaa koulun puolesta. Ainoastaan yksikkömme bändikerho järjestetään keskiviikkoisin siten, että vuoroviikoilla harjoittelemassa on eri bändit. Yksi Avarttiin ilmoittautuneista nuorista kuului toiseen näistä bändeistä, joten hänen kanssaan sovittiin, että ilmestyy Avartti-tapaamisiin joka toinen keskiviikko.

Meille ohjaajille keskiviikko sopisi myös hyvin, sillä se olisi meidän puolestamme helpointa järjestää. Tiina voisi tehdä keskiviikkoisin tarvittaessa iltavuoroo ja Jarilla ei keskiviikkoisin olisi lasten harrastuksiin kuljettamisia. Minä taas olen joka päivä iltavuorossa, joten keskiviikko sopi siinä kuin mikä tahansa muukin päivä.

Ensimmäisellä tapaamiskerralla jaoimme kaikille Minun Avartti vihkoni –kirjat, joihin osallistujat kirjaavat toimintonsa eri osa-alueilta ja keräävät suoritusmerkintöjä. Kirjassa on myös ohjeistusta Retki-osioon, jota pääsääntöisesti käsitellessimme keskiviikon tapaamisissa, näin nuoret näkisivät seuraavan kerran tapaamisaiheen suoraan kirjasta. Kävisimme syksyn aikana kirjan mukaiset asiat läpi pintapuolisesti sekä tekisimme omia suunnitelmiamme koskien kevään Retkeä. Keväällä sitten kävisimme järjestelmällisesti läpi Retki-osion aiheita (liite 2).

Ensimmäisen tapaamisen jälkeen saimme tiedon esimieheltämme, että kuluva lukuvuonna ei kouluteta yhtään uutta Avartti-ohjaajaa, joten siltä osin apuja miehitykseen ei olisi tulossa. Oppilaitoksestamme löytyisi kuitenkin uutena työntekijänä Muhoksen yksiköstä siirtynyt ohjaaja, joka on käynyt Avartti-ohjaajakoulutuksen. Olimme tähän ohjaajaan yhteydessä, mutta hänen työaikatauluihinsa Avartti ei oikein mahtunut, joten päätimme jatkaa kolmistaan toiminnan vetämistä.

4.3.3 Syksyn toiminta

Keskiviikoksi sovittu tapaamispäivä osoittautui ihan hyväksi ja mahdollisti sen, että saimme tapaamisiin pääsääntöisesti vähintään kaksi ohjaaja mukaan. Yhtään keskiviikon tapaamista ei tarvinnut perua sen vuoksi, että opiskelijoita ei olisi tullut paikalle. Alkusyksystä käyttöön otettu tekstiviestillä ilmoittaminen toimi opiskelijoiden kanssa ja he kävivät säännöllisesti tapaamisissa.

Heti alkusyksystä aloitimme retkitaitojen opettelun, jotta saisimme kokemuksia erilaisista retkeilyyn kuuluvista asioista syksyisessä maastossa ja kelissä. Kävimme sisätiloissa läpi jokamiehen oikeuksia ja velvollisuuksia, jota varten tein opiskelijoille helppolukuisen koonnin aiheesta. Lisäksi harjoittelimme rinkkojen pakkaamista, retkikeittimen käyttöä ja varusteiden huoltoa.

Kuva 2. Painesiteen harjoittelua.

Kun olimme saaneet perustiedot asioista käytyä läpi, siirryimme seuraavilla kerroilla ulos, jossa harjoittelimme asioita käytännössä: tulen tekemistä, laavujen pystyttämistä, ruoan laittamista avotulella ja retkikeittimellä sekä suunnistamista kartan avulla kaupungissa ja kompassin ja kartan avulla metsässä. Näiden lisäksi kävimme useilla kerroilla läpi hätäensiaputaitoja, jotta nuorille jäisi useiden toistojen kautta mieleen, kuinka haaverin sattuessa on mahdollista auttaa kaveria (kuva 2).

Kuva 3. Nuotion tekemisen opettelua Ainolan puistossa

Näitä taitoja harjoittelimme oppilaitoksemme lähellä sijaitsevassa Ainolan puistossa, josta löytyy esimerkiksi erillisiä nuotiopaikkoja (kuva 3). Joinakin kertoina lähdimme hieman kauemmas – Koitelinkoskelle tai Sanginjoelle – joissa pystyimme harjoittelemaan suunnistamista ja ruoan laittamista rauhallisessa tilanteessa ja hieman oudommassa maastossa. Ainolan puistoa pidemmälle lähdetessä pitää muistaa varata oppilaitoksen minibussi opiskelijoiden kuljettamista varten. Nämä reissut vievät aikaa 2-3 tuntia normaalin tunnin tapaamisen sijaan, joten opiskelijoita pitää muistaa informoida jo edellisellä tapaamisella, että he eivät sovi päällekkäisiä menoja reissujen ajaksi.

4.3.4 Talven toiminta

Joulukuussa alkava opiskelijoiden joululoma katkaisi moneksi viikoksi yhteiset tapaamisemme. Ennen lomaa opiskelijat olivat kiinni ryhmiensä joulujärjestelyissä ja koulujen alettua taas tammikuussa, meillä oli järjestettävänä palkitsemistilaisuus Oulun yksikön tiloissa.

Ensimmäisen tapaamisen pidimme kevään ohjelmarungon mukaan 18.1.2017, jolloin tapasimme kaikki avarttilaiset. Paikalla tapaamisessa oli kaikki ohjelmaan osallistuvat nuoret Oulun yksiköstä. Yksi ryhmämme jäsenistä valmistuisi maaliskuussa, joten olisi vielä epäselvää, jäisikö hän asumaan Ouluun ja jatkaisiko toiminnassa mukana.

19.1.2017 Oulun yksikössä järjestettiin Avartin tunnustenjakoilaisuus, johon kutsuimme Luovin johtajan sekä muita esimiehiä. Paikalle tuli Avartin ohjelmajohtaja jakamaan todistukset niille nuorille, jotka olivat viime vuonna suorittaneet pronssi- ja hopeatasoja (kuva 4).

Kuva 4. Oulun, Limingan ja Muhoksen palkitut avarttilaiset

Tammikuussa aloitimme Avartti-ohjelman tehdyn ohjelman mukaisesti siten, että meillä oli paikalla aina kaksi ohjaajaa nuorten kanssa toimiessa. Ohjelma jaettiin osallistujille ensimmäisellä tapaamiskerralla, jolloin he näkisivät siitä, että mitä milloinkin tehdään. Tämä myös helpotti heidän varustautumistaan tapaamisiin, sillä kokoontumisten paikat olivat heille tuttuja ja koulun ympäristössä. Näin opiskelijat tiesivät, että esimerkiksi Kasarmin kentällä tapahtuva toiminta vaati ulkoiluvaatteet sään mukaan ja tarkempaa tietoa halutessaan, he voivat ottaa yhteyttä ohjelmaan merkittyihin ohjaajiin.

Perustimme myös avarttilaisten oman WhatsApp-ryhmän, jossa pystyimme käymään yhteisiä keskusteluita tapaamisista. Ryhmäkeskustelut olivat hyvä lisä tiedotukseen ja näin saimme nopeasti tiedon, mikäli opiskelija oli estynyt tulemaan tapaamiseen. WhatsApp-keskustelun kautta pystyimme myös kehumään ja kannustamaan nuoria osallistumaan ja toteuttamaan Avarttia. Ryhmän keskusteluissa oli myös hyvä motivoida nuoria tulemaan paikalle niin ohjaajien, kuin toisten avarttilaisten toimesta.

Toiminta eteni ohjelman mukaisesti kooten tapaamisiin 3-7 nuorta kerrallaan. Talvelle ja keväälle ajoitetut työssäoppimisjaksot (TOP-jaksot) verottivat välillä osallistujien määrää, mutta porukkaa pääsi kuitenkin aina sen verran paikalle,

että saimme suunnitellun toiminnan toteutettua. Vaikka joka viikko ei kaikkien kanssa päästykään tapaamaan, niin nämäkin tapaamisista poissa olleet nuoret myös suorittivat säännöllisesti Avartin muita toimintoja töiden ja koulun ohella, joten saimme ahkerasti kuittailla heidän vihkoihinsa merkintöjä. Osa nuorista toteutti yhtä toimintoa kerrallaan, osa taas suoritti kaikkia toimintoja joka viikko. Kaikki kuitenkin olivat aktiivisia ja suorittivat Avarttia säännöllisesti omalla tasollaan.

4.3.5 Kevään toiminta

Helmikuun alussa järjestettiin Luovin opiskelijoiden Avartti-leiri Metsäkartanon leirikeskuksessa. Leiri järjestettiin myös viime vuonna ja se koettiin hyväksi keinoksi palkita nuoret aktiivisesta toiminnasta. Leiriin osallistuminen tarjottiin mahdolliseksi sellaisille opiskelijoille, jotka toteuttivat Avartti-ohjelmaa tarpeeksi aktiivisesti. Leirille Oulusta osallistui 5 opiskelijaa ja kaiken kaikkiaan Luovin opiskelijoita paikalla oli 30. Aikaisempina vuosina järjestetyillä leireillä osallistujia on ollut 50-60, mutta taloudellisesta tilanteesta johtuen opiskelijoiden määrää karsittiin siten, että vain aktiivisimmat voitiin palkita leirin muodossa.

Leirillä Avarttiin osallistuvat nuoret saavat verrata toiminnasta tulleita kokemuksia keskenään ja vaihtaa ideoita toteuttamisen vaihtoehtoista. Leirillä toteutetaan myös yhteisiä harjoitteita taidoista, joita tarvitaan kevään retkellä. Metsäkartanossa oli myös mahdollista yöpyä maastossa ja saada näin kokemuksia ulkona yöpymisestä teltassa tai kammissa.

Leiriä seuraavilla viikoilla sovitaan yhdessä harjoitusretken ja varsinaisen retken ajankohta sekä jatketaan normaalisti keskiviikkojen tapaamisia. Nyt yhteisillä tapaamisilla on nuorillekin konkreettinen maali, kun kalentereihin on merkitty päivämäärät retkille. Retken valmistelu vie aikaa tapaamisissa, sillä suunnittelun tulee olla perinpohjainen riskianalyseineen ja varustejakoineen. Kevään tapaamiset koostuvatkin retkellä tarvittavien taitojen opetteluun. Osa asioista käydään yksityiskohtaisesti läpi teoriassa ja osa harjoitteista tehdään autenttisessa tilanteessa metsäympäristössä.

Retki toteutetaan toukokuun alussa ja opiskelijoita meidän yksiköstämme osallistuu siihen viisi. Ohjaajia mukaan lähtee kaksi, jolloin varmistamme, että mahdollisen vahingon sattuessa paikalla on aina riittävä määrä henkilökuntaa. Retki tulee kestämään kaksi päivää ja yhden yön, joka majoitutaan laavussa. Tavoitteena retkellä on kerrata vuoden aikana opetellut asiat ja käyttää niitä myös käytännössä. Avotulen tekeminen, ruoan valmistus ja jokamiehen oikeuksien ymmärtäminen leiritilanteessa on hyvä tapa mitata sitä, kuinka opiskelijat ovat omaksuneet vuoden aikana opeteltuja asioita.

5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Tulosten koonti

Avartti-ohjelma sopii toteutettavaksi ammattiopisto Luovin Oulun yksikössä sekä mahdollisesti myös muissa erityisammattioppilaitoksissa. Toiminta on helppo sisällyttää opiskelijoiden arkeen osana elämänhallintaa ja elämyksellistä kasvatusta. Ohjelman toiminnan pitää kuitenkin olla selkeästi strukturoitua ja konkreettista. Epämääräiset ohjeet ja aikataulut vaikeuttavat toimintaa ja nuorten arjen hallinnan helpottamiseksi toiminnassa pitää olla selkeä ohjeistus ja kalenteri. Vuosikello ja tapaamisten kirjaaminen ovat hyviä työkaluja tähän, sillä ne helpottavat ohjelman toteuttamista myös ohjaajien näkökulmasta.

Avartti-toiminnan myötä yhteisöllisyys ohjaajien ja osallistuvien nuorten kesken lisääntyi, jolloin myös molemminpuolinen luottamus vahvistui ja arkipäivän toiminnot henkilökunnan ja opiskelijoiden välillä sujuvoituivat.

5.2 Avartti työkaluna

Lukukauden kokemusten perusteella Avartti-ohjelma sopii hyvin työkaluksi ammatillisen erityisoppilaitoksen arkeen. Ohjelma toteuttaa periaatteitaan osallistuja sitouttamisesta toimintaan myös erityistukea tarvitsevien nuorten parissa. Luovin Oulun yksikössä Avarttiin osallistuneet opiskelijat sitoutuivat toimintaan hyvin ja toimivat aktiivisina osallistujina tapaamisissa ja toiminnoissa. Ohjelma myös herättää kiinnostusta henkilökunnan sisällä ja kerää kehuja elämyksellisestä ohjausotteestaan.

Avartti-ohjaajat saavat vastailla kysymyksiin Avartista lähes päivittäin ja nuoret, jotka Avarttiin osallistuvat, lähentyivät ohjaajien kanssa huomattavasti. Tämä varmasti johtuu siitä, että kun yhdessä tehdään uusia juttuja oudoissa ympäristöissä, sitoudutaan ryhmän ihmisiin tiiviimmin. Huomasin, että varsinkin asuntolassa asuvat Avarttiin osallistuneet opiskelijat tulivat luonnollisesti kysymään minulta myös muista asioista, kuin Avartista. Opiskelijat kokevat yhteisten tapaamisten aikana tutustuneensa paremmin Avartti-ohjaajiin ja se madaltaa kynnystä tulla puhumaan asioista heidän kanssaan. Näin myös yhteisöllisyyden tunne vahvistuu niin opiskelijoilla, kuin ohjaajillakin. Osallistujien kesken vahvistui luottamuksen tunne ja monesti itsekkin huomasi antavansa pieniä luottamuksellisia tehtäviä nimenomaan Avarttiin osallistuville nuorille.

5.3 Tapaamisten ajankohta

Henkilökunnan näkökulmasta ohjelmaa on mahdollista toteuttaa oman työn ohessa, kunhan tapaamiset sovitaan toteutettaviksi heti koulupäivän jälkeen. Näin mahdollistetaan myös sellaisten ohjaajien osallistuminen Avartin ohjaamiseen, jotka tekevät pääsääntöisesti toimistotyöaikaan. Iltavuorossa työskenteleville Avartti-tapaamiset sopivat kalenteriin useimmiten hyvin, sillä koulupäivän jälkeen ei vielä monestikaan toteuteta varsinaista iltaohjelmaa opiskelijoille: koulupäivän jälkeen opiskelijoille annetaan mahdollisuus rauhoittua ja kerätä voimia iltaa varten.

Viikoittaisen tapaamisen ajankohtaa mietin monesti, että voisiko tapaamiset olla koulupäivän aikana. Olisiko näin mahdollista saada enemmän opiskelijoita mukaan toimintaan, kun Avartti-tapaaminen katkaisisi arjen koulutyön kerran viikossa? Ensi lukuvuoden ohjelman aikataulua suunniteltaessa voisi olla hyvä miettiä yhdessä opettajien kanssa, että voisiko tällainen toteutustapa olla mahdollista. Jos tapaaminen olisikin jo kello 14.00, niin olisiko se opiskelijoille pieni porkkana, että pääsee Avartin vuoksi pois hieman aikaisemmin koulusta?

Koulupäivän aikana järjestettävä tapaaminen voisi olla myös ohjaajien puolesta helppo toteuttaa, sillä näin toimistotyöaikaan tekeville ohjaajilla vähenisivät ns. muuttuvat tekijät, joita arjen pyörittämisessä monesti tulee vastaan. Kun tapaaminen olisi päivittäisessä työajassa kalenteriin merkittynä, ei sille ajalle

tarvitsisi muita asioita mieltä toteutettavaksi. Myös meillä iltavuorolaisilla työt alkavat jo puolen päivän jälkeen, joten tapaamiset voisivat olla helposti sovittavissa koulupäivän viimeisille tunneille.

5.4 Apuvälineinä toiminnassa

Vuosikello ja kevään tapaamisten aikataulutukset osoittautuivat hyviksi ja toimiviksi työkaluiksi. Vuosikellosta saimme seurata ohjelman toteutumista yksinkertaisessa muodossa, ja vaikka joitakin muutoksia ohjelman vuosikierrossa tulikin, oli ne helppo sijoittaa vuosikelloon ja tehdä muutokset viikoittaiseen toimintaan sen mukaan. Kevään ohjelma tarkoite tapaamisaiheineen, -paikkoineen ja ohjaajineen oli tärkeä osa opiskelijoiden Avartti-arkea. Opiskelijat näkivät ohjelmasta sopivan varustuksen tapaamiselle, eikä heidän pitänyt sitä erikseen kysellä ohjaajilta. Ohjelma helpotti myös ohjaajien arkea siten, että jokainen tiesi päivämäärän, milloin on oltava paikalla ja pystyi sopimaan hyvissä ajoin, mikäli muutoksia olisi tulossa.

Tulevalle vuodelle kannattaa ehdottomasti tehdä uusi vuosikello, johon voisi jopa hieman tarkemmin kuvata kuukausittaisia toimintoja. Esimerkiksi jokaisen kuukauden kohdalle voisi mieltä tavoitteita, jotka tulisi olla suoritettuina ennen seuraavaa kuukautta. Näin ohjelmaa voisi vielä selkeämmin strukturoida ja pilkkoa osiin helpottamaan avarttilaisten arkea.

Tulevana vuonna kevään ohjelmasta tehty kalenteri kannattaa laajentaa koko lukuvuoden ajalle ja se kannattaa tehdä etukäteen jo kesän ja alkusyksyn aikana. Ohjelma kuitenkin pitää eritellä syys- ja kevätlukukauteen, jotta se pysyy riittävän selkeänä ja ohjelmaan jää ”säätövara”. Ohjelma on hyvä tulostaa A4-arkkina opiskelijoille jaettavaksi ja ilmoitustaululle tulostettavaksi sekä valokuvattuna ja tallennettuna WhatsApp-ryhmään.

WhatsApp-ryhmä avarttilaisten kesken osoittautui myös toimivaksi yhteydenpitovälineeksi. Ohjaajat pystyivät sen kautta nopeastikin ilmoittamaan mahdollisista muutoksista esimerkiksi sään vuoksi ja opiskelijat pystyivät ilmoittamaan, mikäli olivat estyneet tulemasta tapaamisiin esimerkiksi sairauden vuoksi. WhatsApp-ryhmässä käytiin myös muita keskusteluja ja ohjaajina huomasimme, että opiskelijat pystyivät ryhmässä keskustelemaan luonnollisesti mo-

nenlaisista asioista. Emme halunneet tätä rajoittaa, sillä keskustelu pysyi aina asiallisena ja siten saimme tarjottua kiusaamisvapaan sosiaalisen median alustan, jossa nuoret saivat esiintyä vailla paineita. Tulevana vuonna ryhmä kannattaa perustaa heti ensitapaamisten jälkeen, jotta yhteydenpito ohjelmaan osallistuvien kesken saadaan heti tiiviiksi ja toimivaksi.

5.5 Markkinointi

Mielestäni teimme hyvää markkinointityötä pitkin lukuvuotta vieraillemalla ryhmissä ja kertomalla toiminnastamme eri tilaisuuksissa. Osallistujamäärä ohjelmaan jäi kuitenkin melko pieneksi siihen nähtynä, kuinka moni asiaan osoitti kiinnostusta. Alkusyksylle voisi tulevaisuudessa suunnitella esimerkiksi kattavampaa mainontaa koulumme sisäisessä sosiaalisessa mediassa. Luokissa vierailut ja toiminnan esittelyt herättivät laajalti mielenkiintoa, mutta silti vain pieni osa kiinnostuneista osallistui ohjelmaan. Tähän voisi yhtenä ratkaisuna olla tapaamisten ajankohdan siirtäminen koulupäivän ajalle ja mahdollisesti vielä konkreettisempi tapa kertoa siitä, mistä Avartissa on kyse. Yksi mahdollisuus voisi olla pitää yhteiset esittelytilaisuudet koulutusaloittain alkusyksystä, jolloin kerralla tavoittaisi isomman kohdeyleisön. Näiden tapaamisten pohjalta voisi vielä erikseen sopia luokissa tapahtuvista vierailuista.

Ohjelmasta tiedottamista erilaisissa palavereissa ja esiintymistilaisuuksissa kannattaa edelleen jatkaa. Myös muun henkilökunnan tiedottaminen laajemmin auttaisi opettajia ja ohjaajia ohjaamaan opiskelijoitaan Avartti-ohjaajien juttusille pitkin lukuvuotta. Elämyksellisyyden julkituominen tulisi tehdä vielä suuremmin, jotta opiskelijoille jäisi selkeä kuva siitä, että kyse ei ole varsinaisesta koulunkäynnistä itsessään vaan vapaa-ajan toiminnasta, jossa on mahdollisuus kokeilla ja kokea uusia elämyksellisiä juttuja.

5.6 Tulevaisuudessa

Avartin tuomisesta Suomeen sekä Avartti-toiminnasta eri ympäristöissä on olemassa muutamia graduja ja opinnäytetöitä. Olisi kuitenkin mielenkiintoista selvittää tutkimuksen menetelmin, kuinka Avartti-ohjelmaan osallistuminen sitouttaa nuorta arjen toimintoihin ja kuinka Avartista on apua erityistä tukea tarvitsevien nuorten yhteisöllisyyden tunteen vahvistamisessa. Tutkimuksessa

voisi selvittää, onko Avarttiin osallistuneiden nuorten koulunkäyntimotivaatiossa tapahtunut muutosta ja onko heidän sitoutumisensa sovittuihin asioihin parantunut Avartti-ohjelmaan osallistumisen myötä. Uskon että tällaisia muutoksia on tapahtunut niissä opiskelijoissa, jotka ohjelmaan ovat osallistuneet. Työkaluna Avartti toimii juuri nuoren asioihin sitoutumisen parantamisessa. Onko tällä ollut vaikutusta muualla kuin Avartti-ohjelman toiminnoissa, vai näyttäytykö kehitys vain ohjelman sisällä? Tämän kysymyksen pohjalta olisi mahdollista tehdä tutkimuskysely, johon voisi haastatella laajemmaltikin Avarttiin osallistuneita nuoria.

LÄHTEET

Ammattiopisto Luovi. 2016. Luovi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://luovi.fi/luovi/> [viitattu 2.1.2017].

Avartti-toimisto. 2016. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://avartti.fi/tietoa-avartista/> [viitattu 2.1.2017].

Avartti-toimisto. 2016. Organisaatio. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://avartti.fi/tietoa-avartista/organisaatio/> [viitattu 11.12.2017].

Avartti-toimisto. 2016. Toiminta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://avartti.fi/toiminta> [viitattu 25.9.2016].

Kauppila, M., Ruotsalainen, J. & Varesmaa, M. 2016. Avartti-ohjaajaopas. 4. painos. Mikkeli: Teroprint Oy.

Kauppila, M. 2007. Avartti – Nuoret sen tekevät! Tapaustutkimus The International Award For Young People -ohjelman tulosta osaksi suomalaista nuorisokasvatuksen rakennetta.

Outward Bound Finland ry. 2016. Historia. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.outwardbound.fi/outward-bound/historia-ja-kurt-hahn> [viitattu 2.1.2017].

Telemäki, M. & Bowles, S. 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö. Osa I. Oulun yliopisto. Kajaanin opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja.

AVARTTI IV 2016-2017 (Oulu, Muhos, Liminka)

AMMATTIOPISTO

LUOVI

Marraskuu

Toiminnan ylläpitämistä, tsemppaamista, säännöllisiä kokoontumisia. Yhteisiä tapaamisia muiden yksiköiden kanssa.

Joulukuu

Retki-toiminnoissa hyvä panostaa talvipukeutumiseen ja –varustautumiseen. Muistuttaa ja tsemppaa, että toimintoja voi suorittaa myös kornalla.

Tammikuu

Toiminnan ylläpitämistä, tsemppaamista, säännöllisiä kokoontumisia. Mahdollinen paikaisemistilaisuus Oulussa.

Helmikuu

Toiminnan ylläpitämistä, tsemppaamista, säännöllisiä kokoontumisia. Yhteisiä tapaamisia muiden yksiköiden kanssa. Luovilaisten Avartti-leiri Metsäkertanolla

Lokakuu

- Säännölliset kokoontumiset avarttilaisten kanssa. (yritetään kokoontua kerran viikossa.)
- Kokoontumisissa aloitetaan Retki-toimintojen käsittely

Syyskuu

Avartti-toiminnan aloittaminen, säännölliset kokoontumiset. Opiskelijoiden henkilökohtaiset toiminnot viikkoon. Tarpeiston tilaaminen

Elokuu

Avartin tiedottaminen ryhmiin tutustumisten yhteydessä. Vanhojen Avarttilaisten kiinnostuksen kartoittaminen.

Joulukuu

Marraskuu

Lokakuu

Syyskuu

Elokuu

Heinäkuu

Tammikuu

Helmikuu

Maaliskuu

Huhtikuu

Toukokuu

Kesäkuu

Heinäkuu

Kesälomat, opiskelijat voivat toteuttaa Avarttia itsenäisesti

Kesäkuu

Kesälomat, opiskelijat voivat toteuttaa Avarttia itsenäisesti

Maaliskuu

Tiiviimpi suunnittelu Retkeä varten. Mahdollisesti Avarttilaisten kevät-rieha yksiköiden välillä

Huhtikuu

Retkitunneilla läpikäydyn kertaamiset ja viimeistelyt. (frangia, EA, jokamiehen oikeudet) Harjoitusretket

Toukokuu

Harjoitusretkeillä opitut ja koetut tilanteet käydään läpi ja harjoitellaan lisää.

Varsinaiset retket Saavutusten kirjan kuittaaminen

WWW.LUOVI.FI

AVARTTI-TAPAAMISET KEVÄLLÄ 2017

PVM.	AIHE:	OHJAAJAT:	PAIKKA:
18.1.	TAPAAMINEN ASUNTOLASSA (sovitaan merkintöjen kuittaamisesta ja kevään systeemeistä)	Jari, Tiina, Timo	- asuntola
25.1.	RYHMÄYTYMISHARJOITUKSIA (köysiharjoitukset yms.)	Tiina, Timo	- kasarmin kenttä
1.2.	VARUSTEET (millainen varustus luontoon? varusteiden huolto, yms. Leiri-info)	Tiina, Jari	- asuntola
8.2.	LUOVIN AVARTTI-LEIRI	Timo, Tiina	- Metsäkartano
15.2.	LEIRIN PURKU (kävelylle porukalla, edellisen viikon läpikäynti)	Timo, Tiina	- puisto
22.2.	ENSIAPU (sitominen, kylmä-koho-kompressio, hätänumerosovellus yms.)	Jari, Timo	- peilisali/puisto
1.3.	RETKIRUOAT (kuivamuonat, ruokien hinnat, paino ja energia yms.)	Tiina, Timo	- asuntola, marketit
8.3.	HIIHTOLOMA		
15.3.	RINKAN PAKKAAMINEN (vaatteiden suojaaminen, järjestys repussa, painon jakaminen, säädöt)	Tiina, Jari	- asuntola
22.3.	NUOTION TEKEMINEN (puukon ja kirveen turvallinen käyttö, tulitikut yms.)	Jari, Timo	- Sanginjoki tms.
29.3.	SUUNNISTUS (GPS:n käyttö, kartta, suunta auringosta, kiintopisteet maastossa yms.)	Tiina, Timo	- sopiva metsä
5.4.	RETKEN SUUNNITTELU	Jari, Tiina, Timo	- asuntola
12.4.	JOKAMIEHEN OIKEUDET JA PUKEUTUMINEN SÄÄN MUKAAN(gore-tex, kengät, kerrospukeutuminen)	Tiina, Jari	- asuntola
19.4.	..		
26.4.	..		

Johonkin väliin tulee sitten tietenkin yhteisiä tapaamisia Muhoksen ja Limingan kanssa, mutta silloinkin mahdollista pitää teemoista kiinni. Loppukevälle pitää katsoa kelin mukaan retken ajankohta, joten siksi vapaana nuo pari viimeistä.

LÄHDE MUKAAN AVARTTIIN!

Oulun yksikössä toteutetaan AVARTTI-ohjelmaa, johon jokainen opiskelijamme on tervetullut! 🌿🌿

”Parasta tässä on se, kun saa harrastaa monipuolisesti erilaisia juttuja. Avartissa tulee kokeiltua myös sellaista, mitä ei muuten tekisi.”

Mirja, Jyväskylä 🌿

Avartti on 14–24-vuotiaiden kansainvälinen harrastusohjelma. Maailmalla se tunnetaan nimellä ”The International Award for Young People”. Vuosittain ohjelmaan osallistuu miljoona nuorta yli 130 maassa. Ohjelma aloitettiin Isossa-Britanniassa vuonna 1956.

Avartissa osallistuja kehittää ja testaa taitojaan sekä asettaa itse tavoitteensa ja kilpailee vain itsensä kanssa.

Toiminnan ohessa on myös mahdollista tavata muita nuoria niin Suomesta kuin ulkomailta sekä tutustua erilaisiin kulttuureihin.

Saavutettuaan asettamansa tavoitteet, osallistuja saa tunnustuksen. Se on pronssinen, hopeinen tai kultainen merkki sekä todistus osallistumisesta Avartti-ohjelmaan. Palkitsemistilaisuudet järjestetään Helsingissä arvovaltaisessa seurassa.

Kaikki seikkailut ovat olleet mahtavia kokemuksia. Seikkailuna teimme viikonlopun kestävän retken maastopyörillä.”

Atso, Helsinki 🌿

Avartissa voi hyödyntää tuttuja harrastuksia tai aloittaa uusia. Ohjelmassa valitaan yksi harrastus kolmessa eri toiminnoissa: **Vapaaehtoistoiminta**, **Taito** ja **Liikunta**, sekä tehdään elämyksellinen **Retki**.

Omasta innostuksestaan riippuen Avartin voi aloittaa yhdellä harrastuksella tai tehdä kaikkia samanaikaisesti. Avarttia voi tehdä yksin, parin kanssa tai ryhmässä.

TERVETULOA MUKAAN TOIMINTAAN!

Tietoa löytyy ennakkoon myös www.avartti.fi. Voit kysyä asiasta myös ohjaajilta:

Jari	040 3193 609
Tiina	040 3193 878
Timo	040 3193 922